

Սույն գիրքը թվայնացվել է Գրքասեր ՀԿ-ում հայերենով գրականության պահպանման, հանրայնացման և ժամանակակից թվային միջավայրում հասանելի դարձնելու նպատակով:

Կազմակերպության նախաձեռնությունը միտված է հայերեն գրքերի և տեքստերի տարածմանը, ընթերցանության խթանմանը և մշակութային ոչ նյութական ժառանգության պահպանությանը՝ ապահովելով դրանց հասանելիությունը հնարավորինս լայն շրջանակների համար:

Մենք հավատում ենք, որ թվայնացումը ոչ միայն պահպանման միջոց է, այլև գիտելիքի, գրականության և մշակույթի շարունակական փոխանցման կարևոր ուղի:

Գրքասեր ՀԿ-ն գրքերը ծայնագրում և թվայնացնում է բացառապես Ձեր նվիրատվությունների շնորհիվ: Կազմակերպությանը կարող եք օժանդակել հետևյալ հղումով՝

<https://grqaser.org/hy/donate>

Ստուգված

Հայ գրականություն, Թատերգություն
13+

Գաբրիել Սունդուկյան
Խաթաբալա

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԿՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՄԲ

1866

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, Գարասիմ Յակուլիչ

ՄԱՐԳԱՐԻՏ, սրա աղջիկը

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, Իսայի Պետրովիչ

ՆԱՏԱԼԻԱ, սրա կինը

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, Մախլաս Մախլասովիչ

ԳՐԻԳՈՐԻ, Օյինբագովի ծառան

ԳԵՈՒՐՔ, Միամիտովի ծառան

1-ին և 2-րդ դոնադներ

<ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԱՌԱՋԻՆ>

ՏԵՍԱՐԱՆ Ա

<ՏԵՍԻԼ Ա>

ՆԱՏԱԼԻԵՆ, ու ԳԵՈՒՐՔԸ քուչումը, ՄԱՐԳՐԻՏԸ տան ակոշկումը:

**ՆԱՏԱԼԻԱ շտապով քո մոտ է գալի ու քուչի դուռը թըխթըխկացնում է:
Գեուրքը էղնեն գալիս է ձեռին թըխտումը էրգար փաթթած ապրանքն
ու հեռու մոտիկ կանգնում:**

Ա՛խ...

ՄԱՐԳՐԻՏ ակոշկեմեն դուս մոտիկ տալով:

Քա՛, Նատալիա ջան, դո՞ւն իս, ի՞նչ խեչեմեն է միտըտ ինք էկի:

ՆԱՏԱԼԻԱ դիվիր մոտիկ տալով

Իս իմ Մարգրիտ ջան. մե չուստ ասա՛ բաց անին, թե չէ հորես սիրտս
կեհա:

ՄԱՐԳՐԻՏ ակոշկեմեն:

Վո՛ւյի, քոռանամ իս, ի՞նչ է պատահի: (Շտապով հիդ է գնում:)

ՆԱՏԱԼԻԱ, նուրմեկանց չաքուչը խփելով:

Ինչրու էն կուլնծոն ժաժ գու քա. իմըն ինձ կու հասնի: (Տեսնում է
Մախլասովին, վուրն որ Նատալիի էկած կռնիմեն դուրս է գալի ես
ժամանակ ու բեսի մեկել կուռը անց է կենում տրոստը խաղացնելով ու
շվեցնելով:) Հորեն սիվ սրտովն էլի էրևաց: (Էլի դուռը թըխթըխկացնում
է:) Ա՛խ, աստուձ, աբա թե բաց անին:

ՏԵՍԻԼ Բ

ԷԼԻ ՍՐԱՆՔ ու ԳՐԻԳՈՒՐԸ

ԳՐԻԳՈՒՐ շտապով դուս է վազում ու դուռը բաց է անում:

ՆԱՏԱԼԻԱ, շտապով տուն է գալիս, Գեուրքին:

Արի դուն էլ ու դուռը դայիմ կոխպեցեք:

**(Նեքսիվ ին մտնում ու քուչի դուռը կողպում ին: Նատաշեն սկամու վրա
վեր է ննգնում, Գրիգուրը բերանը բաց մոտիկ է անում:)**

ՄԱՐԳՐԻՏ, շտապով գալիս է ձեռին ստաքանով ջուր:

Հա՛, Նատալիա ջան, մե քիչ ջուր խմե սիրտտ հիդ գու քա: (Նատալիեն ջուրն առնում է ու քիչ խմում է:) Լիդիա պատռվեցավ, քա՛, մե ասա՛ ի՞նչ խաբար է:

Գեուրքն ու Գրիգուրը քչփչում ին:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Էլ ի՞նչ պիտի ըլի, աստուծ վուչ գիդե հիմիսկվա տղերքանց գլուխը, նրանց ահու էլ օջով տանեմեն չդուս գա:

ՄԱՐԳՐԻՏ

Ի՞նչ խաբար է անցկացի, գենացվալե՛:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Քա՛, Էսօր առուտեհան, տալս դրգիլ էի, թե նուր մագագինումը Էժան ապրանք ին ծախում, կոսե: Քանի վուխտ էր ինձ համա դերիացու էի ուզում... Իս Էլ գնացի իմ տալուչ հիդ ու, այ, Էս դերիյեն կտրիլ տվի... (Առնում է Գեվուրքիմեն ու տալիս է Մարգրիտին:) Աբա, լա՞վն է Մարգրիտ ջան:

ՄԱՐԳՐԻՏ, տնտղելով:

Իվֆ, իվֆ, արեգակի պեծ է տալիս, Նատալիա ջան: Ի՞ժում գենացվալե՛:

Օյինբազով ախալուխանց դուս է գալի կամաց-կամաց ականջ դնելով քամարը կապելիս: Գեվուրքը ու Գրիգուրը, վուր տեսնում են նրան աջու կուռը դուս ին գնում:

ՏԵՍԻԼ Գ

ՆԱՏԱԼԻԵՆ, ՄԱՐԳԱՐԻՏԸՆ ու ՕՅԻՆԲԱԶՈՎԸ

ՆԱՏԱԼԻԱ, չտեսնելով Օյինբազովին:

Էն սիվ ու մութ մագագինեմեն դուս Էկա թե չէ, ու մե փռանտ տղա մեբաշ աչքը գցից ինձ. ամա ի՞նչ կու փիքր անեի: Տալս քաղքումը մնաց ինչ որ հարկավուր բան ուներ. Մեյդանը վուր Էկա, քա, Էն սիվը սրտովը թուրմե Էդնես չէ գալի՛:

ՄԱՐԳՐԻՏ

Ի՛, խուղիմ նրա գլուխը: (Առանձին:) Աբա թե մե օր իմ Էդնեն Էլ ննգնի օմքի՞ն:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Չէլավ ու չէլավ, էլ ձեռք չվիկալավ են աննամուսը. ինչ գուզե քուչեք փոխեցի եղնես լաքիի պես կուղի դառավ. նրա ահուկ ինչքուկ տունս էլ չկանացի գնա:

ՄԱՐԳՐԻՏ

Իժում ի՞նչ էլավ:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Սատանեն գիդե նրա գլուխը. միր քուչովը եղենց դիվիր գնաց շվեցնելով: Միռնի նրա արիվը: Հենց գիդիմ կռնիրս էլի դողում է:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Շատ լավ էլ է ըլում:

Նատալիեն ու Մարգրիտը մե բաշ հիդ ին մտիկ անում:

ՆԱՏԱԼԻԱ, վիր թռչելով:

Վո՛ւյ, քոռանամ իս:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, առաջ գալով:

Ձիգ ինչքուկ մե լավ օյին չգան, խիլքի չիք գա: Աբա ի՞նչ կարք է վուր մաղազիներումը թրև, թրև իք գալի... Տո՛, դերիա գուզեիր քու մարթն ուփրո լավը չեր առնի՛:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Վույ, գենացվալե ձիա ջան, փեսին վունչիչ չասիս, թե չէ խոմ գիդիս նրա խասիաթը:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Էտե՛... Ձիր եղնեն ջեհիլ տղերքը կուղուկ պես ման գան ու (Աղջկա ձենով:) փիսին վունչիչ մի ասեք... (Իր ձենով:) Շինվեցավ մարդկերանց բանն, էլի:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Քա՛, իս ի՞նչ միդ ունիմ:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Էն միդն ունիս, վուր մաղազիեք ման գալն միր կնիկանց մըտնին չի վայելի:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Թե չէ աշխարքը ման <չ>է գալի, քա՛.

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Աշխարքը՞... Էտ է վուր շատ մեկսմեկու մտիկ տալով իստակ քոռացիլ իք, Է՞... Մախլա՛ս... Բայրաղներուտ խիստ իք վեր թողի: (Ձենը քաղցրացնելով:) Ուրի՞շ, ի՞նչ բարին հարցնիմ, խոմ լավ ի՞ք:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Փառք աստծու, ձիա ջան, դուք վո՞ւնց իք:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Մինք Էլ, փառք աստծու, լավ ինք. ամա ձալոն մե քիչ բեհալ է:

ՄԱՐԳՐԻՏ

Հա՛, Նատալիա ջան, դեդի գլխացավը Էլի աշլա Էլավ:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Տո՛, հագիր դրուստ խոսիք, իրիգուն տասերկու սիաթն էր վուր տուն Էկավ... Ինչոր անդեր ու մունդռիկ լոտո իք մոգոնի... Չառափի գլուխ պիտի ըլի վուր ձիր համբրքին դիմա: Քառսուն հոքի մետի մոդ իք ըլում մե օթախումը, հենց գիդենաս խոջի բաղնիս ըլի, իժում տաք-տաք դուս իք գալի կես գիշիրին, ու հալբաթտա, գլուխն Էլ կու ցավի, վուտնիրն Էլ. մախլաս, մե քիչ պիտի լկաններուդ դայիմ պահինք, թե չէ վա՛յ միր միղկը հորեսի դենը:

Մախլասովի շվեցնելու ձենը գալիս է ու ինքն Էլ առաջ է գալի:

ՆԱՏԱԼԻԱ

Ա՛յ, ձիա՛ ջան, հորեն Էլի Էն սիվ սրտովը շվեցնում է. գեթաղվա, ձիա ջան, Էստի չտուն գա:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Վա՛, հեր օխնած, ի՞նչ իս վախենում, Էստի տուն գա հալա, հալա Է՛: Չանեքը կու կոտրտիմ, քու արիվը: Դուն դիվիր գնա ձալոյիտ տես. Մարգրիտ դուն Էլ գնա՛, մե տեսնիմ թե ո՞վ է:

Նատալիեն ու Մարգրիտը գնում ին:

ՏԵՍԻԼ Դ

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎԸ բագումը, ՄԱԽԼԱՍՈՎԸ քուչումը:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, մե թի է վիկայնում, քուչի դուռը մե քիչ բաց է անում ու թաքուն դուռ է մտիկ տալիս. Մախլասովը առաջ է գալի տրոստը ձեռին խաղացնելով ու շվեցնելով:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Вот красавица то, а́й սիրուն. Էստի պիտի ըլի սրա տունը:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Սրա տերն էլ կոսե թե նախրումը էշ ունիմ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Երանի ո՞վ է Էս հրեշտակը: Տեսա թե չէ, հենց գիդեի սիրտս զնջով կապեցավ հիդը:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Երանի գիդենամ մըտկումը ի՞նչ ունե:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ասում ին կնիկ ուզե... այ, ուզելու աղջիկ. прелестъ просто. (Լիզվով ծընփեցնում է:) Ամա ո՞վ գիդե ում կնիկն է: (Երգում է:) «Ты душа,— ты моя, красна девица, ты моя ненаглядная».

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Էս ովոր վուր է, ախպեր, նեմենցու սագանդար պիտի ըլի: (Տեսնելով որ Մախլասովը մոտ է գալի, թաքուն դուռը կոխպում է ու առաջ է գալի. Մախլասովը դռան ճիքներքեմեն մտիկ է տալի օլովելով:) Սիրտս ասում է թե դուռ գնա ու Էս թին գլխին կոտրե: Էս ի՞նչ հանգի ժամանակ էկավ, ախպեր: Տո՛, մարդ օջովու ահուկ կնիկ չո՞ւզե:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Օջով չկա: Исчезла красotka! Էս տունը խոմ սորվեցա: Посмотрим <1 անընթ> будет, ամա чорт возьми ի՞նչ դաթեցա. Ноги болят просто. Աբա, ի՞նչ կու փիքր անեի, թե Տափի թաղեմեն ինչրու Հավլաբար վուտով գուքայի:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Է՛հ, Էլի համբերութիւնը լավ բան է: Մարդ ամեն բանումը վուր լուսն ննգնի, Էլ սաղ օջով չի մսա աշխըրքումը:

Թին վիր է դնում, մող է գնում ու դռան ճիքներքեմեն մտիկ է անում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Մե եւ անիծած բիշն էլ չի դուս գալի թե հարցնիմ ո՞վ է:

Առաջ է գալի Միամիտովը:

ՏԵՍԻԼ Ե

ՄԻԱՄԻՏՈՎՆ ու ՄԱԽԼԱՍՈՎԸ քուչուկը, ՕՅԻՆԲԱԶՈՎԸ բագուկը:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, Միամիտովին:

Ո՛ր, բարով պարուն հսայի:

ԻՍԱՅԻՆ, զարմանքով:

Ձենդ ճանանչս գալիս է, ախպեր, ամա չիմ գիդի ո՞վ իս:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Не уж то я так изменился? Վա՛հ, վո՞ւնց չիս ճանչնում, քու Մախլասովին:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, ճանանչելով:

Ո՛հ, դուն ի՞ս, բարով, հազար բարի:

Փաթովում է ու ուզում է պաչ անի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, չթողնելով:

Յто mauvais genre!

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, հիդ քաշվելով:

Ի՞նչ է, հիմի լայիդ չիս անում հիդս պրոշտի անիլը՞:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առաջ գալով:

Սո՛ւ, էս միր փեսի ռարեկան է էլի, օվոր վուր է:

Մոդ է գնում էլի ականջ է դնում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, Միամիտովին

He to, ամա պրոշտի անիլը էլ մոդա չէ. ազնիվ մարդիքը հիմա ձեռը ձեռին տալի էսենց, ու довольно!

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, առանձին:

Ի՞նչ բեհեսաբ նամագուլ է անում: (Մախլասովին:) Լավ է ախպեր, թող մոդա չի, բի ձեռը տմբտմբեցնինք: (Ձեռը ձեռին է տալի:) Ամա, մե ասա էս ի՞փնիս էկի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Կուլի մե երկու շաբաթ. недавно я приехал.

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հա՛, իմքին դառա՞ր, վո՞ւնց պրծար բանտ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Փառք աստծու, բավականին աշխատեցի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վա՛, ինչ չէիր աշխատի, րա գիճիրս: (Առանձին:) Տո՛, էս փուղիրը վուր դիփ էս սարսաղնիրու մոտ է գնում, սրա պես արմընելու վունչինչ չկա: (Մախլասովին:) Ամա ի՞նչ փոխվիլ իս, ախպեր... Վուր չէիր ասի, աստուծ գիդենա, չէի ճանչնա:

Խուռը տնդողում է:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, առանձին:

Թե կու գիդենա:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Պա՛, պա՛, պա՛, իստակ ուրիշ միլլեթի մարդ իս դառի: (Փեշը բռնում է:) Էս ի՞նչ կարճ է, ախպեր, նստած իս ձևիլ տվի՞:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Это мода, պարուն Իսայի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, առանձին:

Խռով կենա էն մոդեն գլխիտ: (Մախլասովին:) Ուրիշ ի՞նչ բարին հարցնիմ, էս Հավլաբար ո՞ւր իս դուս Էկի... Հորն ու մոր գերեզմանը միտըդ կուլի ննգի՛:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Էլ ինչ ուր է դուս Էկի, աչքդ դուս գա:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Вовсе не то, Էնենց, սեյիր անելու դուս Էկա, ամա Իսայի ջան, Էստի մե սիրուն աղջիկ իմ տեսի վուր прелестъ просто.

Ձեռը բերանն է տանում ու բարձր պաչի ձեն է հանում:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Այ, օյի՛ն:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, Օյինբագովի տան կուռը հիդ է մտիկ անում ու առանձին:

Ես խոմ միր Կարապիտի տո՞ւնն է: (Մախլասովին:) Էստի՞:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Да, հենց Էստի՛:

Օյինբագովը թաքուն փուրը բռնում է ու ծիծաղում է:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, առանձին զարմանքով:

Է՞ստի, զարթնի միր քացիած Մարգրիտին օչով չկա, ախպեր, ու... (Մախլասովին:) Է՞ստի, Է՞ստի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Фу, ты боже мой! собственный իմ աչքերով տեսա. հենց հիմի: Не веришь, что ли?

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, առանձին:

Տո՛, կուլի ղուրթ Ես սարսաղը Մարգրիտին տեսիլ ըլի ու հավնի: Ա՛յ բաղդ: (Մախլասովին:) Հա՛ա... հիմի դուս Էկավ Գարասիմ Յակուվիչի աղջկան, կուլիս տեհի Էստի ակոշկումը:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, դրստվում է ու հորեսի դենը ավելի ուշադրութենով է անկանճ դնում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Իսայի ջան, ты знаешь её?

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վա՛հ, բաս նիզնա՞յի, իմ խնամ ու աղչիկն է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, վրա է ննգնում, փաթթվում է:

Душенька, Իսայի ջան, познаком меня с нею.

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, չթողնելով:

Հիմի դուն Աթանդե: Տո՛ թե վուր փաթթվիլը մողա չէ, կո՛սե: (Առանձին:) Ինչ խի՞ստ է տաքցի, տո՛: Բաղդը վուր գու քա Էսենց է, ա՛յ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Իսայի ջան, познаком меня с нею, пожалуйста!

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Տո՛, գնոկոմիտը վո՞ւրն է: Թե գուզիս բի՛ ձեռը ձեռին խփինք, էս սհաթիս
Էվետ նշնիմ քիզ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Այի՛ բան:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, փոխվելով:

Նշնելու է, գա՞նա:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Այ ախմախ: Տո՛, նշնելու վուր չէ, բաս պսակածի վրա իս ուզում նշնի
քի՞զ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, առանձին:

Так и <1 անընթ.>:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հը, ի՛նչ փիքր մտար, լավ աղջիկ է, իս ու իմ հոգին ջահիլ, խելոք, սիրուն
ու բոյին էլ պակաս չունե. էստու վրա լավը վո՞ւրդի կու
ճարիս: (Առանձին:) Ո՛հ, հոգուս միխկ արի, ամա առանց եդ էլ չէ ըլում:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Էն կի չի գիդի վուր իր կնգան է գովում, ամա մե տեսնիմ վիրջն ինչ կու
դուս գա:

Էլի անգաճ է դնում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, խուռը փռքի եղնեն:

Ինձ էլ էտենց սիրուն երևաց, Իսայի ջան:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, առանձին:

Ձիր արիվը, Կարապիտի բանը շինվում է: (Մախլասովի ջիբին ձեռը
խփելով:) Դենգի դա մնոգո, հա՛:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Այի սրտացավ բարեկամ. ամա հալբաթ լավ տղա է, ովոր վուր է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, ուրախ:

В самом деле?

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Էյ 6ory (Մախլասովի անգճումը ինչ որ ասում է, իժում բարձր:) Թուման
ո՛ւնե:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, առանձին:

Это не дурно, чорт возьми. (Իսայուն:) Լավ փուղ է, ամա, Իսայի ջան, մե
տեսնելով աղջիկ գո՛ւզվի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Տո՛, էլ քա՞նի պետք է տեսնիս. դուն չէիր հիմի վուր է պրոշնիրո՞
ծլմածլմպեցնելով ասում էիր թե ինչ սիրուն աղջիկ է, կոսե:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ասիլ другой тот, а нлզիլ другой.

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Когда честный асիլ դա ուզիլ, все ровно.

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Это так, ամա մե Էրկու ջեր էլի պիտի լավ տեսնիմ, Իսայի ջան. Ведь не
шутка. Մեկ վուր ուզիմ, իժում խոմ մեկ էլ ուրիշ չիմ կանա ուզի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վա, գանա թուրքի՞ր ինք:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

То-то. Այ, ռսնիր ինչ լավ սովորութիւն ունին. ինչրու աղջկան լավ
չճանչնան, նրա խասիաթը չիմանան, հիդը չին փսակվում:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Այի, իմ գլուխը մեռնի, թե իրգնուց <ս>ուր<բ> հրեշտակ դեվեր գա.
նշնելու աղչկա խասիաթը յադ մարդ կա՞նա իմանա:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Это тебе так кажется. Աբա դուն էն ախչկա հիդ ինձ մե рекомендация արա,
հիդը մե Էրկու ջեր նըստիմ, վիկենամ, նրա խոսիլը իմանամ, потом
посмотрим:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Իրան տվեք տասչուրս շային:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ինչի՞ր իս դուս տալի, ախպեր. նշնելու աղջկա հիդ նստիլ վիկենալը վուրն է, հիմի չիս ուզի վուր մե շաբաթ քու տուն էլ դրգիմ, վուր ուփրու լավ ճանչնաս: Մինք էտունք չինք գիդի, ախպեր, մինք ռսնիր չինք, իս վուր մե տեսնելով կնիկ իմ ուզի, ի՞նչով է փիս, փառք իմ աստծուն:

Երեսը խեչ է հանում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Գանա կնիկ ո՞ւնիս:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Երկու տարի էլ է պսակած իմ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Բաս Իսայի ջան, знаешь что ты сделаешь. Դուն քու կնգա հիդ ճանչցու ինձ վուր ձիր տանը մե Երկու ջեր էլ կանենամ ռաստ գա են ախչկա հիդ էլ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, առանձին:

Գժվի՞լ է ախմախը: (Մախլասովին:) Տո, դուն իմ կնգա հիդ ի՞նչ բան ունիս:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Թե կու գիդենա՞:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Միր մեջը էտունք չկտ, չէ՛, դուն հա՛ ու չէ չի՞ս իմանում: Այ, ի՛փոր են ախչըկան կուզիս, են չախը կնգան էլ կու ճանչնաս ու մեկելներուն էլ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, այրվելով:

Так... как же сделать? Էլ չիմ գիդի, խեղքս խառնվեցավ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հաջաթ չէ, էլի կու պարզվի: (Առանձին:) Իս սրան դիփ ենենց իմ տեսնում: (Մախլասովին:) Արի դուն իմը լսե. Երեստ խեչ հանե ու բի ձեռը ձեռին խփինք... Էս սհաթիս Էվետ բանը շինիմ, ինչ ասի են փուղն էլ իմ ձեռով ստացի թե չէ իժում կու փոշմնիս, ախպեր, ոզողնիր շատ կա... մեկ էլ տեսար թոցրին: (Մախլասովը փիքը է մտնում:) Իժում վուր գիդենաս ինչ անում ունե, դուրթ վուր Մարգրիտ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Маргарита, что ли?

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Да, Մարգրիտ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Милая моя Маргарита.

Տան կուռը հիդ է մտիկ տալի:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Ես երագումս իմ, թե արագուճի է:

Էրեսը խեչ է հանում:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, առանձին:

Ձիր արիվը գիդենա, բանը լեհմսվում է: Աբա ասում ին թե կնգա ուզիլը աստծու բան չէ, կոսե՛: (Մախլասովին:): Հը, բի ձեռդ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Нет, Իսայի ջան, как хочешь. Մեկ ինչրու լավ էլի չտեսնիմ ու ձենը չիմանամ, խոսք չիմ կանա տա:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Տո, ձենը քրիստոնի ձեն ունե, էլի: Կանարեի<կա> խո չի՞ս առնում խաղ ասելու համա:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Но это ужасно, ей бог. Լավ... մե նշվանտեքումը կամ հարսնքումը վուր ուզենաս չի՞ս կանա ռաստ բերի ինձ նրա հի՞դ, трудно, что ли?

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հա՛, Էտ իմ խիլքի բան ասիր: Էդ հիշտ է, դուս Էստի մե քիչ բոլթա տու, իս Էս սհաթիս քիզ համա խաբար դուս բերիմ:

Գնում է դուռը թղթկեցնում է:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Ձիր արիվը, իրիք տղա ձեռնեմես փախիլ է, ամա սա կի տեսնում իմ վուր իմ թիքա է: Մե գնամ ասիմ վուր օջով չդուս գա Էստի: (Գրիգուրը դուս է գալի վուր դուռը բացանե, Օյինբագովը չէ թողնում ու հիդ է դրգում. Ես ժամանակ Մարգրիտն ու Նատալիեն բագի կռնեմեն դուս ին մտիկ տալի:) Թաղկացի, Նատալիա, թաղկացի ու ըրջիդ ասա չերեա, քու մարդն է:

Գնում է դուռը ինքն Էվետ բաց է անում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, առանձին:

Вот деньги... вот красавица.

ՏԵՍԻԼ 2

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ ու ՄԻԱՄԻՏՈՎ, բազումը: ՄԱԽԼԱՍՈՎԸ քուչումը, խան հիդ ու առաջ բոլթա է տալի, խան իսկի չէ երևում:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Օ՛, բարով, հազար բարի, պ<արուն> Իսայի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վա՛հ, դո՞ւն իս բացանում դուռը, Գարասիմ Յակովլիչ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Ի՞նչ հաջաթ, Էստի բաղչումը ման էի գալի... Ես ի՞նչ խեչեն Է, միտըդ ինք Էկի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Րա դրոս Էտունք Է, Գարասիմ Յակովլիչ: Աբա ի՞նչ իս տալի... աղջկատ բանը շինիլ իմ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Է՛հ, հա՞նաք իս անում, Իսայի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հանաք կի չէ դուրթ իմ ասում, քու արիվը, քունը սուտ չգիդենաս, իմ արիվն իմ ասում: ...Աբա վուր ասում իմ թե մարդ չի գիդի թե ի՞նչ կու պատահի:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առանձին:

Իս լավ գիդիմ, ինչ որ պատահիլ Է:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Տո, հալալ միամիտ ինձ ամա տուն Էի գնում, հենց Էստի Էվետ, աստուծ ինձ մոտ զամբիլով փեսա դեվեր դրգից քիզմա: Իժում ինչ տղա Է վուր գիդենաս:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Հը, ի՞նչ Է, նեքսի տըկերեմեն Է՞:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Չէ, Էնթափուրը չէ, ամա վունց Էլ Էնենց փըտնելու Է. մենակ տղա Է խիղճը, ունց հեր ունե, ունց մեր... Ղուրթ Է, մինձ բանի ու գուրծի տեր չէ, ամա լավ ապրուստ ունե: Խիլքով Էլ, ի՞նչ ասիմ, Խիկար իմաստունը չէ, ամա տղա Է Էլի, մե խոսքով ինչ քու Մարքրիտին սազ գու քա, իրան Էլ Մախլաս Մախլասիչ Մախլասով կոսին, կուլի իմացած ըլիս:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Նա՞ Է, հորը կու ճանչնեի, լավ մարդ Էր օղորմած հոքին, կայինք Էլ լավն Էթող:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հա, հենց նա Է: Ամա, մե ռսեվար Է խոսում, քու արիվը, Գարասիմ Յակուվիչ - վուր հայեվար խոսելիս Էլ, վուրդի տիղը գալիս Է մեբաշ մե մե ռսի խոսքերով, հենց գիդենաս մուհրով դաջում ըլի:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Ջհանդամը նրա գլուխը, ինչ հանգը գուգե ըլի, մե Էս ցավեմեն կի ինձ պրծեցրու ու...

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Չէ, աստուծ գիդենա, Գարասիմ Յակուվիչ, փիս տղա չէ, ամա մե քիչ ուզում Է ռսնակ ժաժ գա. նրանց մոտ շատ նըստի ու վիկացի:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Վա՛, բաս լա՞վը կուլի, Էլի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ինձ ավատա՛ իմ ասում. ամա հիմի գիդիս ի՞նչ Է, Գարասիմ Յակուվիչ, իս ամեն բանը գլուխ իմ բերի, փուղն Էլ, ինչ մեգամ ասիլ իս, խոստացա, կղքներքումը նստեցավ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Էնդադամին մեբա՞շ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հա, մեբաշ բերեմեն դուս թռավ, ամա առանդ Էն Էլ դժար կուլեր կոտրիլը, հիմի ասում իմ... ինչ Էի ասո՞ւմ... հա՛... Էն տղեն, ղուրթ Է, Մարքրիտին Էստի մեկ տեսիլ Է, ու շատ Էլ հավնիլ Է, ամա բանը Էնդու վրա Է մնացի վուր մե տիղ հարսնքումը, յա նշվանտեքումը պիտի ռաստ բերինք:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առանձին:

Կոլ շինվի բանս, հա՛ա: (Միամիտովին:) Ել ի՞նչ ռաստ բերիլ գուգե թե
ասում իս վոլր տեսիլ Է ու հավնիլ Է, կոսե:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վահ, հեր օխնած, հիմի մարդ Է ու քեփ: Ամա, Էտ վոլնց Է Էլի վոլր
Մարգրիտին տեսիլ Է Էն տղեն:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Չիմ գիդի, աստու՛ճ գիդենա, Էսօր կնիկս ուր իմքին առնելու կունենար,
յա կարիլ տալու վոլր տարավ Մարգրիտին: Հալբաթ Էլ չիս գիդի
կնգդերանց բանը, ու հիդ գալիս կուլի ճամբին ռաստ ին Էկի Էտի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Կնգդերանց բանն ասիր ու պրծար: Էսօր առուտեհան իմ կնիկը գլուխս
տարավ շատ աղանչաք անելմեն թե նուր մաղագինումը Էժան
ապրանք պիտի առնինք, կոսե, նա ու իմ քուրը: Լավ շատ կամ ու կում
արի, ամա սատանեն գուքա կնգդերանց օխտեմե՛ն:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առանձին:

Թե կոլ գիդենա՛ս: (Միամիտովին:) Ի՞նչ անինք, Իսայի ջան, ժամանակը
խիստ Է փոխվի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ես ու իմ հոգին, դուրթ իս ասում, ամա Էստունք թողնինք հալա, Էն տղեն
դուսը մնում Է ինձ: Աբա մե տիղ հարսնքի ու նշվանտեքի ումիկ չունի՞ս:
Մարգրիտին դրգե Էնդի, իս Էլ միր փեսացվին կոլ տանիմ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առանձին:

Դրուստ ճքնավոլր Է Էս մարդը իր միամտութենեմեն, Էլի: (Իսայուն:) Ել
ի՞նչ հարսնիք ու նշվանտենք, դուն նրան դեմ ու դեմ Էստի բի Էս գիշիր
Էվետ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Իժո՞ւմ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Իժում ի՞նչ, բի Է՛լի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վահ, Էտ խո նա Է աղաչանք անում թե զնակումիդ արա միգ, կոսե, ամա
ջեր վոլր նշան տալու խոսկ չԷ տվի, ո՞ւնց բերիմ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Հաջաթ չէ, նըշանն էլ կու տալ տանք, էլի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վա, վուր չըտա, խոմ խայտառակ կուլինք:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Ո՞ւնց թե չըտա, նրա հորն օղորմի, իմ տուն գա ու առանց նշան տալու դու գնա՞:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Իս էլ էտ իմ ասում, Գարասիմ Յակուլիչ, վուր մե տիղ հարսնքումը, յա նշանտեքումը ռաստ բերինք, է՛: Եստի վունչիչ ամուրթ բան չըկա, համ էլ ո՞վ կու իմանա:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Աբա քիմեն չիմ արմընում: Իմ մունդրեկի ափայը չի՞մ գիդի: Էն տղեն մեկ հիռու ու մոտիկ տեսիլ է ու ձիվ հավնիլ է. հիմի գուզիս դիփ մետի մոշլա ըլի բա՞նը:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Բաս գոռով իս ուզում նշանը տա՞: Էտ խոմ իստակ խափելու հեսաբ է. իժում մի՞ողջ չէ աստծու մոտ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Չէ, ախպեր, տուն բի՛, իս գիդիմ վունցոր մե նմուտումը մալամաթը մեջը կու դնիմ. խափիլը վուրն է՞: Ի՞նչիր իս ասում Իսայի: Դուն դրուստ հայր Աբրահամու վախտվան մարդու հանգն իս ժաժ գալի: Ասած է, ինչ իրգիր գնաս, Էն իրգրի գդակ ծածկե, կոսե: Աբա, քիզ իմ հարցնում: Էս միր քաղքումը վուր մեկս մեկու չըլին խափում, մե օր կա՞նա մարդ ապրի: Հացը վուր հաց է, քուչումը ննգած վուր տեսնում իս, միող իս համարում, գա՞նա, վիր իս կալնում վուր մարդու վուտի տակը կըննգնի, կոսե, չե վո՞ւր սուրբ իս համարում:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Բաս ի՞նչ է, Զրիստոսի մարմին է:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Հա՛, իս էլ էտ իմ ասում, աբա հիմի Էն սուրբ հացի ծախողը ինչ հանգն է խափում միզ: Ալուր իս ուզում մեյդնումը, ախպեր, ինչ ասիս մեջը դուս է գալի. թխած իս առնում, կշռումը պակաս ին տալի. բաս հիմի քու մտքումը հաց թխողներուն պիտի խիղտին, է՞լի: Եսենց էլ մեկել բաներու

վրա: Փիքը արա՛, ախպեր, դիփ խափելով ինձ ապրում: Աբա ինչ գուզիս փեշակ ասա՛, ինչ գուզիս առուտուր ասա՛, մեկը կա՞ վուր առանց խափիլ յուրա ըլի տանում իր բա՞նը: Բաս դիփունանցը տանին ու ջուրն ածին, էլի, բարեմց ասա՛ թե վուհս քաղաքը վիկալնին ու կրակ տան, էլի: Իս ասացի ի զարմանալ իմում, թե մենայն մարդ սուտ է, ասում է:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ախպեր, խուռը վուր փիքը իմ անում, դրուստ մարդ խիստ քիչ կա միր քաղքումը:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Աստուծ գիդենա, Իսայի, փիս մարդ չիմ, աղքտին էլ իմ փուղ տալի, խղճին էլ իմ օթկում, ժամեմեն էլ հիդ չիմ ննգի իմ օրումը, ամա աջ ու ձախ վուր հիդ իմ մտիկ տալի, մեկին չիմ տեսնում վուր ինձ չըլի խափում: Իս էլ նրանց հիդ էսենց իմ ժաժ գալի: Հիմի էս խափի՞լ է, խափիլ կի չէ խիլք բանեցնիլ է, խիլք... Բաս ինչեմե՞ն է վուր ասում ինք թե ջուրը կու տանե ու ծարավ հիդ կու բերե, կոսե, ի՞նչի վրա է ասած էս անդազեն, խա՞փելու վրա թե՞ խիլքի վրա, քի՞զ իմ հարցնում:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հասլբաթտա խիլքի վրա...

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Օրինվի հերտ, գալիս է իմ ասածը վուր ինչ իրգիր գնաս, էս իրգրի գդակ ծածկե, ասում է: Տո՛, հիմի իս ինչով իմ միղավուր, վուր աղջիկս գիղճ է, ամա հալալ վուր ժաժ իմ գալի օջով վուր չէ ուզում, իս ի՞նչ անիմ... ախպեր քիմեն ի՞նչ թաքցնիմ, յադ խոմ չիս: (Ձենը ցածրացնելով:) Իրիգ ջեր տնդդիլ ին ու թոդիլ ին, աստուծ գիդենա: Հիմի հազիր էն տղեն տեսիլ է մեկ ու հավնիլ է. տո, բի՛ է... Էգեբա աստուծ խռովի ու նշանն էլ տա, է՛:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Լավ իս ասում, Գարասիմ Յակուլիչ, ամա օրինակ ասիմ բերի ու բանը գլուխ չէկավ. էս խոմ աղչկատ բողազը դուս կտրվւլայավ սաղ աշխրքումը:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Տո՛, քիզ ի՞նչ, իմ ապրանքը չէ՞, ա՛յ, խաթաբալա կուզիք, էս է:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ի՞նչ իմ հոքում, ախպեր, վունց որ կոսիս, էսենց կու ժաժ գամ, միղքն ու վարձքը քու շլինքը:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Հա՛, օղորմի քու հորը, Էտենց ասա ու պրծի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Բաս հիմի հոքումես ձեռը վիկալնիմ ու խափով բերիմ, Է՞լի:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առանձին:

Արի ու գելի գլխին ավետրան կարթա: (Միամիտային:) Տո՛, հոքումես ձեռը ո՞ւր իս վիկալնում, յա խափով ուր ի՞նչ բերում, դուն էն տղին աղավարի ասա իմ մագիեր թե, համեցեք ասա՛, աղջկաս վունց որ կուգիս տիս իմ տանը ու օջով Էլ չի ըլի, ասա՛... թե հավնի ուզե, ախպեր, թե չէ ու նա իր համա, ու իմ ապրանքը ինձ համա քուրթա ու քուլափ: (Առանձին:) Թե մե վուտը կու տուն դնե, իս գիդիմ իժում:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հա՛, Էտ օրինավուր իս ասում, Գարասիմ Յակուլիչ, ջուխտ աչքիս:

Ուզում է դուս գնա:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Ը՛, ը՛, ինչ իք ասում, Իսայի, թե բանը դժարացավ մե Էրկու հարուր Էլ ավելցու. ջահանդամը նրա գլուխը:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Էտենց խոմ տրտինգ անելով գու քա:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Բաս խաբարին մնում իմ, Իսայի ջան... արի ճաշն Էլ մետի ուտինք:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ճաշի Էդենն գու քամ, Գարասիմ Յակուլիչ, կնգաս աճկիրը ավտաս ջուր դառավ տանը:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առանձին:

Խիղճը միղքս գալիս է, ա՛յ: (Միամիտովին:) Արի՛, թե ինձ կու սիրիս... քեփս մի կոտրի, կնգատ Էլ կու ապսպրինք:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Էտենց բաշուստա՛. խաթրըտ վո՞ւնց կու կոտրիմ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Բարով գնաս ու հիդ գաս:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Բարով մնաս:

Դուս է գնում:

ՏԵՍԻԼ Է

ՄԻԱՄԻՏՈՎՆ ու ՄԱԽԼԱՍՈՎԸ քուչումը, ՕՅԻՆԲԱՉՈՎԸ բազումը:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Դրուստ խելքի աղքատ է ես մարդն, էլի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, Մախլասովին:

Շինեցի քու բանը: Արի եսեց խոսելով գնանք:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Спасибо, हुआजी खान: (Հիդ մտիկ տալով ու գնալիս:) До свидания, милая Маргарита.

ՏԵՍԻԼ Ը

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, մենակ, բազումը:

Ձիր արիվը, իմ Մարգրիտի բանը շինվում է: Աբա Գարասիմ Յակովլիչ:
Քանի մարդու գլխին օյին իս էլի, հիմի դուս գիդիս վունցորք քու գլխի
մոտ պարզ էրես դուս գու քաս:

ԱՐԱՐՎԱԾ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ Ա

ՏԵՍԻԼ Ա

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, մենակ:

Բանս լավ է գալի. ամեն կռեսմեն յոնդրնիրը ձգիլ իմ, փեյիքի
աբլաբուդի պես դամբս սարքիլ իմ. գու քա պարուն փեսացուս, ճանջի
նման բզգալով, թըխք (Ձեռը ձեռին խփելով:) դամբումս դեվեր կու
ննգնի: Շատ բզ՛զ, զզ՛, զզ՛ կոնե, ամա էլ իմ չանգերեմեն օջով չի կանա
գնա: Չէ, հիմի մեկն ու մեկը վուր ասում ին, թե փեյքարն ասում է

գարշելի անասունն է, ի՞նչի, մե ձիգ իմ հարցնում: Շան պես մարդիկ է կտրտում, թե գիլի պես ու ասլանի պես մարդիկ է կուլ տալի, ինչո՞ւ է նա փիս: Ինչ աստուծ շնուք է տվի, էն շնուքով է ապրում, ախար գազանի պես ակռիք չունե վուր է կծելով իր կերակուրը ճարե, թռչունքի պես թիվիր չունե վուր իր թռչիլով ապրե, բաս ի՞նչ անե խիղճը վուր օթախի քնջներքումը աբլաբուդեք չսարքե: Հիմի չիք ուզի վուր վուտներով ման գա ու էնենց կերակուրը ճարե, գանա չիմ գիդի, էն սհաթիս կու թողնի<ք>, հա՛: Ղուրթ, շատ վուր փիքը իմ անում է, էս աշխարքը մեկս մեկու ուտելու է ստիղծած: Երեխա վախտը լսում էի, <Ժանգմա թոփի, թոփմա մգելի, մգելմա թխա, թխամ վենախի շեճամա.> իս հենց գիդեի էս դիփ տուտուց մարդկերանց ասած բանիր է, ամա հիմի վուր լավ հեսաբ իմ անում, ղուրթ վուր մեկգմեկու ուտում ին, մե թռչունք մեկելին է ուտում, մե անասուն մեկելին, մարդու աչքը խո զարթնի խուզը ի՞նչը կու կշտացնե: Ինչ բաբաթ, բաբաթ անասուն ասիս, թռչունք ասիս, նրա փուրն է դեվեր գնում: Գալիս է հիմի մարդու հիրթը, խուզն է անուշ անում նրան, դառնում է խո՛ւ... ուզ. խուզ էիր ասում է ու խուզ դարձիր: Ամա ի՞նչի վրա միտս էկավ էստունք, հա՛, փեյքրի վրա, չէ, փեյք<ի>րի վրա կի չէ, իմ արարմունքի վերա: Հիմի իս միթամ խափեփա իմ, ո՞ւմ ինչ գեթ իմ անում, ախպեր. թող ինձ օջով չխափե, իս էլ օջովու չիմ խափի, հիմի էսենց վուր չժաժ գամ դուք իք ուզում իմ աղջկան, գանա, չիմ գիդի, ավտաս դռնիրս կոտրտիք: (Սհաթը հանում է:) Ձեր սհաթի վիցն է, ի՞նչ շուտ է մթնանում, ախպե՛ր: Կես սհաթվան եղնեն Միամիտովն ու փեսացուս գու քան, հեստի հանգն ընթունիմ, վուր է աչքիրն արլան<դ>վա անիմ իմ պարուն փեսացվին: Ձեր հալա մոհրաթ կոնիմ, է՛, իժում հեստի բաներու վրա կու խոսիմ հիդը, վուր սուրբ համարե ինձ: Ինչրու սհաթի ութին մե քանի ղոնաղ ապսպրիլ իմ, նրանք էլ գու քան, իժում... իժում դուս կու բերիմ իմ կարտինկա Մարգրիտին, տեսնիմ թե Էնդադա խալխումը էս քու պարուն Մախլասովը ի՞նչ կոսե: Ի՞նչ պիտի ասի: (Ուսիրքը վիր է քաշում:) Կու ամանչի ու նշանը կու տալ տամ, էլի: Ամա, վայ թե էն մեկի հանգը գդակը վիկալնե ու ասե բարով մսաք: Կո՞ւնց կանա, իս էն մարթն իմ, աստուծ է վկա, Էնդի Էվիտ գլուխը կես կոնիմ: (Ձեռով:) Իմ խափիլը հեշտ բան չգիդենաք:

Դուս է գնում:

ՏԵՍԻԼ Բ

ԳՐԻՔՈՒՐ. ավիլը ձեռին. շտապով խստկում է հայաթը. ետով առաջ է գալի:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Ձիվ բաց չելավ Մարգրիտի բաղդը, ամա երանի գիդենամ թե ուզողն ու է: Ձիր արիվը, հնդումթա կու տանե, հա՛: Ամա ի՞նչ հանդը գուքիլ ին վուր առաջի մտիկ տալով հրեշտակ կու Էրեա, բոյին էլ մե Էրկու մատն ավելցրին: Փուղը ինչ հանգի բան է, կես օրումը մե շուխտ բատինկեն կտրիլ տվին, ամա ինչ կրնգնիր ունե, էն չաթուքեսնիրու շատ դըքսիրը տեսիլ ի՞ք, Էրկու էն Էնդադա կրնգնիր ունե: Միամիտովի կնգա շուրիրն էլ

հաքցրին, դրուստ հենց կու գիդենաս վուր է Էն Նատալիեն ձևած կանգնած ըլի... Է, աստուծ, վիրջը բարի անե: Լավ աղջիկ է, արիվս վկա: Հիմի ի՞նչ անինք էքուց վուր է Էրեսը կու լվանա ու Էլի Էն Մարգրիտը կուլի: Սիրունութիւնն ու դժուրթիւնը աստծու միղ է:

Դուռը թողթողկեցնում ին:

ՏԵՍԻԼ Գ

ՆԱ ու ՄԱԽԼԱՍՈՎ

ԳՐԻՔՈՒՐ

Վա՛յ մե, ջեր բանս չիմ պրծի, ղոնաղնիրը գալիս ին: Օղոնդ ոմքնու նշանվածտեքի ու հարսանքի ձեն ասա՛, թե չէ Էն սահաթին կու վագին: Աբա թե մեռլի վրա էլ էհենց շուտով գնան:

Ավիլը վեր է դնում, գնում է դուռը բաց է անում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Միամիտով, здесь любезный?

ԳՐԻՔՈՒՐ

Չէ, աղա չէ, Էստի չէ, հորես գու քա: Թե հրամանքդ էլ ղոնաղ իս, համեցեք դիվիր գնա:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ի՞նչ ղոնաղ. գանա ղոնաղնի՞ր պիտի գան:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Վա, բաս աղես ախչըկան նշնում է Էս գիշիր:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, առանձին:

Что то не так. Թե ուր է օջով չի ըլի, կոսե: (Խուրը փիքրն է մտնում. իժում ձեռը բռնում է Գրիքուրինըմ առաջ է բերում:) Անունտ ի՞նչ է, ախպեր:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Գրիքուր: (Առանձին:) Էս ո՞վ է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ախպեր Գրիքուր, Էս քիզ մե թուման, ինձ մե լավութին արա՛:

ԳՐԻՔՈՒՐ, առնելով:

Ի՞նչ դուլուղ կա, աղա՛ ջան:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Արիվտ սիրիս՝ մե ինձ ասա, ի՞նչ հանգի աղչիկ է Մարգրիտը:

ԳՐԻՔՈՒՐ, առանձին:

Կուլի ուզողը սա ըլի: (Մախլասովին:) Իս ու իմ արիվը, լավ աղչիկ է, Էսդադա տարի Էստի դուլուղ իմ անում, մե օր մե փիս խոսք չիմ իմացի նրամեն:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

В самом деле? ...Ղո՞ւրթ:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Արիվս վկա, դուրթ իմ ասում:

Առանձին փուղը տընտղում է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Նստիլ վիկենալը ի՞նչ հանգնումն է:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Ի՞նչ հանգը պիտի ունենա, վունցոր աղչիկը, Էն հանգի նստում էլ է, վիր էլ է կենում:

Փուղը ջիբն է դնում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ձե՞նը:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Ձենն էլ աղջկա ձեն ունե:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, առանձին:

Чудак какой, знаешь Գրիքուր, կուլի վուր է Մարգրիտին իս ուզիմ:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Բաս ձիր հրամանուցն ին մնում, աստուծ անփոշնելի անե, աղա ջան:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, Գրիքուրի ուսին ձեռը խփելով:

Спасибо, любезный, ամա բանը ջեր վերջացած չէ, մեկ էլի պիտի լավ տնդդիմ:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Վա, գանա նուր պետք է տընտդի՞ս: Ասում ին, թե տեսիլ էլ իս ու հավնի՞լ էլ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Да, ամա մեկ էլ պետք է լավ տեսնիմ:

ԳՐԻՔՈՒՐ, առանձին:

Ա՛յ, ձիգ թագա բան: (Մախլասովին:) Համեցեք, աղա ջան, դիվիր գնացե՛ք:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Չէ, ինչրու Միամիտովը չի գա, չի ըլի: Ամա վուր ուզենաս Գրիքուր, (Մե ձեռով ճիտ է անում:) մե լավ լավութին էլի կոնիս: Բռնե, ջեր էս ա՛ռ: (Ծուցեմեն փուղ է հանում ու տալիս է. Գրիքուրը սաղ տարածի պես կանգնում է:) *Возьми, брат*, միթամ քու աղեն իմ:

ԳՐԻՔՈՒՐ, փուղը առնելով, առանձին:

Մարգրիտի բաղդն ունիմ, թաղդս մե օր բաց էլավ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Վո՞ւր օթախումն է նստած Մարգրիտը:

ԳՐՔՈՒՐ

Ա՛յ, հենց էս օթախումն է, աղա ջան:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Բաս, Գրիքուր ջան, ինձ չի՞ս կանա մե էնպես օթախ տանի, վուր է ինձ օջով չտեսնե ու իս Մարգրիտին կանենամ լավ բաբաթ տնդդի:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Չի իլի, աղա ջան, վուրթենն էլ գնանք կու տեսնին:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Բաս մե սանդուխտ չունիս, յա իքմին, վուր էս տկոշկեքեն մտիկ անինք:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Վո՞ւնց կուլի, աղա ջան, աղես վուր վրա հասնի ի՞նչ կոսե: (Օյինբագովի հագի ձենը գալիս է. Գրիքուրը շտապով:)
Ա՛յ, հորեն աղես գալիս է, համեցեք դիվիր գնա՛:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, շտապով:

Չէ, իս դուս կեհամ քուչեն, աղետ վուր հիդ գնա, վունցոր ըլի մե սանդուխտ դի էտի, ու ինձ իմաց արա:

Էլի Գրիքուրի ձեռը փուղ է դնում ու դուս է վազում:

ԳՐԻՔՈՒՐ, ավիլը վիկալնելով փուղը տնդդում է:

Էս ինչ լավ տղա է Էլի, ախպեր. թե էսենց ամեն խոսքին էս էսդդա փողիդ համբրից ինձ, մե տարումը կու հարստանամ: (Էլի փուղը տնդդում է:)
Է՛յ գիդի փուղ, քանըսի ձեռնեքեն ջիբն իս անցկացի, ու իժում ջիբեմեն ձեռը: Յարաբ, ո՞վ է մոգոնի էս փուղը: Ի՞նչ ասիս դիփ էս փուղեմեն է դուս գալի, միր ապրիլն Էլ փուղի համար է:

ՏԵՍԻԼ Դ

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, ԳՐԻՔՈՒՐ

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Էտ ի՞նչ փուղ է:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Վունչիչ, աղա ջան, իմ փուղն է:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Բաս հիմի օջովի մոդ չէի՞ր խոսում:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Չէ, աղա, ինձ ու ինձ էի խոսում:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Բեհեսաբ իս անում, իս տեսա, վուր օքմին դուս գնաց: Ո՞վ էր, ասա՛:

ԳՐԻՔՈՒՐ, առանձին:

Ո՛հ. էս ինչ մարդ է, սրամեն օքմին բան չի կանա թախկացնի: (Օյինբագովին:)
Է՛հ, աղա ջան, էսդադա տարի քիզ հավատարիմ ծառայիլ իմ, քիզմեն ի՞նչ թախկացնիմ. ումն օր էս գիշիր մնում իս նա էր, էս փուղն Էլ նա էրիտ ինձ: Ինչ հանգի Էլ բար<ի> իմ խոսի Մարգրիտի համա, թո՛ղ աստուծ իր հոգուն հասցնե:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Իժուժ էտ փուղը քիզ ի՞նչ էրիտ:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Վա՛, բաղշից, աղա ջան, բա՛ս: Ամեն առուտեհան Մարգրիտի համա,
Էստու՛ համա էի աղանչաք անում:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Վիրչն ի՞նչ ասավ, ախար, է՛:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Աղանչաք էր անում, թե ինչրու Միամիտովի գալը մե սանդուխտ ճարիմ
վուր էս ակոշկեմեն Մարգրիտին թամաշա անե:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Իժուժ ի՞նչ ասիր:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Քիմեն հրաման չունեի, աղա ջան, վո՞ւնց կու համարձակվեի:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, ջիբեմեն փուղ է հանում տալիս է:

Ա՛ռ, հրամտնն էլ տվիլ իմ, էս մե մանեթն էլ քիզ փեշքաշ, գնա վունցոր ըլի
մե սանդուխտ գթի, Էնդի ննգած կուլի, ու թող Էնդադա թամաշա անե,
ինչ դադա սիրտն ուզե, ամա չասիս թե իս բան գիդիմ, թե չէ հոգիտ կու
հանիմ:

ԳՐԻՔՈՒՐ, փուղը առնում է ու բարձր ձենով:

Է՞րախա իմ, աղա ջա՛ն: (Ու դուս գնալով, առանձին:) Աստուծ վուր կու
տա, Էրկու ձեռով է տալի: Երանի իմ աղեն մե տասն աղջիկ ունենա
Մարգրիտի նման մարթու տալու:

Դուս է վագում:

ՏԵՍԻԼ Ե

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, մենակ:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Ձեր արիվը, իմ դամբի թիվը մեկն էրկուսով ավելցավ: Մե գնամ դիվիր,
Նատալիին նստեցնիմ, մե խաղ էլ ասեցնիլ տամ, խիքեմեն կուլի
փեսացուն:

Շտապով գնում է աջու կուռը:

ՏԵՍԻԼ 2

ԳՐԻՔՈՒՐ, ՄԱԽԼԱՍՈՎ

ԳՐԻՔՈՒՐ, Շտապով դուս է վազում աջու կռնեմեն:

Էն անիծած սանդուխտն էլ կոտրած է, ի՞նչ անիմ. ուսիս վրա կու
կանգնեցնիմ: (Դուս է գնում. Մախլասովի հիդ տուն է գալիս:) Աղա ջան,
սանդուխտ չկա, ա՛րի, թե ուզում իս, ուսերուս վրա կանգնի:

Մոդ ին գնում, ակոշկի տակը:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ա՛յ, Էն ի՞նչ է ննգած:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Հա՛: (Առանձին:) Ա՛յ, ախմախ, միտքդ ուր էր կորի: (Բարձր:) Շաքրի
բոչկա է, մի տանով հարիրներով է ածած, փետի մագիար էտ ինք
երում, ամա տեսնիմ լա՞վն է: (Մոդ է գնում, տնդդում է. գլորում է. դես ու
դեն:) Լավ է, աղա ջան, ամ ա վունց գլուխ ունե, վունց վուռք:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Հաջաթ չէ, վունցոր ըլի կու կաղնիմ վրեն:

Բոչկեն բերում իի ակոշկի առջիվը կանգնեցնում ին:

ՏԵՍԻԼ Է

**Ակոշկի շուշերումը Էրևում է, վուր Օյինբագովը բերում է Նատալիին
նստեցնում է, ու խաղի ձեն է դուս գալի:**

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ախ, ո՞վ է Էս խաղն ասում:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Ո՞վ պիտի ասի, Էս բարակ սիրուն ձենը Մարգրիտի ձենն է: (Հիդ է գնում
ու առանձին:) Ամա կարծում իմ վուր Էս ձենը Մարգրիտի ձենը չէ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Մե ա՛րի ինձ օթկե:

Գրիքուրը մոդ է գնում օթկում է, Մախլասովը կանգնում է բռնկի վրա:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Հա՛, սիրուն է, աղա ջան:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Դրուստ հրեշտակ է, ամա դինջ կաց մե ես խաղին անգամ դնիմ:

ԳՐԻՔՈՒՐ, առանձին. մե ձեռով բռնկեն բռնած:

Հալբաթտա հրեշտակ կու երևա, մե լիղը սիպտկա դիդ ին բանցրի: (Մախլասովին:) Լավ է, դեվեր արի, աղա ջան, բռնկեն չկոտրվի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Չէ, դուն ձեն մի հանի: (Ժամանակ առ ժամանակ խան Գրիքուրին, խան առանձին ժողովուրդի կողմը հիդ մտիկ տալով:) Ах, как я счастлив, դրա ձենը որտումս տուն է գնում... и какая развязанная, прелесть, что за девица. Ի՞նչ գիդեի էսօր առուտեհան, թե ես հանգի բաղդի կու ռաստ գեի... իմ մամիդերուն ու դեդիդերուն վուր անգամ էի դրի, ո՞վ գիդե վուրդի կու դեվեր գցեին ինձ... (Շյապես վիր է կալնում:) Благодарю тебя, мой бог.

Օյինբագովի հագի ձեն է գալի, ուզում է դեվեր թռչի, ամա մեբաշ բռնկումը դեվեր <է> ննգնում. շյապեն ձեռնեմեն վեր է ննգնում ու սցենի վրա գլորվում է. Գրիքուրը բռնկեն թողնում է, Շյապի եդնեն է ըլում. Օյինբագովի երկու ղոնաղ հիդը դուս ին գալի:

ՏԵՍԻԼ Ը

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎԸ, ԷՐԿՈՒ ՂՈՆԱՂՆ ՈՒ ԳՐԻՔՈՒՐԸ, ՄԱԽԼԱՍՈՎԸ բռնկումը:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, չարանալով:

Էս ի՞նչ խաբար է:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Վունչիջ, աղա:

Թաքուն նշներով իմաց է անում, վուր Մախլասովն է ու շյապեն էլ շանց է տալի:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Ի՞նչ իս օլրվում, տո՛ւ, ջուղաբ տու, չի՞ս իմանում:

**ԳՐԻՔՈՒՐ, ղոնաղներեմեն թաքուն շյապեն շանց է տալի: Գդակը
առնում է ու տնդողում է:**

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Էս ի՞նչ գդակ է: Էստի օքմին կա՞:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Օչով աղա, օչով չկա:

Թաքուն փիշը քաշում է:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Տո՛ւ, ի՞նչ իս փիշիրքս քաշում: (Ղոնաղներուն հիդ մտիկ տալով ու տեսնելով վուր բոչկեն Էնդի դրած է:) Էն բոչկեն Էնդի ի՞նչի է, տո՞ւ:

**ԳՐԻՔՈՒՐ, ղոնաղներեմեն թաքուն էլի փիշը քաշում է. ամա Օյինբազովը
գնում է առաջ բոչկի մոտ, Էն ժամանակ Գրիքուրը առանձին:**

Առանց Էն խելոք է, հիմի կի չէ վրա՛ ննգնում:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, բոչկի<ն> մոտ մոտ գնալով:

Ձիր արիվը, Էստի ինչոր մեջը ժաժ է գալի: (Գրիքուրին:) Տո՛ւ, Էստի օքմին կա՞:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Օչով չկա, աղա: (Առանձին:) Էս ի՞նչ կրակը ննգա, ղոնաղնիրու մոտ վո՞ւնց ասիմ, թե փեսեն բոչկեն ննգավ:

**ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, Իստակ բոչկին մոտ գնալով, Մախլասովը, վուրնոր Էս
խոսակցութենումը ինչրու հիմի գլուխը թաքուն դուս էր բերում
խանդիսխան, իստակ բոչկումը կանգնում է:**

Վայ մե, գո՛ւղ, օթկեցեք, թոկը բերե՛ք: (Ղոնաղնիրը վրա ին թափում, Գրիքուրը մոդ է գնում, ինչոր ուզում է ասի. ամա Օյինբազովը անգաճ չէ դնում:) Դենը կորի, հրամգադա, քիզ ու սրան Էս սհաթիս բիրթն իմ դրգում:

ԳՐԻՔՈՒՐ, առանձին:

Խիլքեմեն Էլիլ է: (Բոչկեն վեր ին գցում. Մախլասովին դուս ին քաշում, Օյինբազովըն ու ղոնաղնիրը կռնիրը դայիմ բռնում ին ու դայիմ ձենով. «Ո՞վ իս, ի՞նչ իս ուզում, ի՞նչ բան ունիս:»)

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, Օյինբազովի առջիվը չոքելով:

Ե՛յ ծօր, յա չե՛մ յանձնար։ (Առահճիկ։) Ես ի՞նչ խաթեն ննգա։

ՏԵՍԻԼ Թ

ՆՐԱՆՔ ու ՄԻԱՄԻՏՈՎ

ԳՐԻԶՈՒՐ, Միամիտովին։

Մե արի, ախար, օթկե փեսեն Է։

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ի՞նչ փեսա։

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, վեր Է թռչում, վրա ննքնում Միամիտովին փաթթվելով։

Спасай меня, Исаи джан.

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ես ի՞նչ խաբար Է, Էստի ի՞նչ, քու պտռտելեմեն ջանս գնաց։

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, աշովն ու ղոնաղնիրը Միամիտովին։

Ես ո՞վ Է, կու ճանչնա՞ս։

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վո՞րնք թե կու ճանչնամ, Ես միր փեսացուն Է, ախար։

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Փե՞սեն, Ես ի՞նչ բան Է։

ԳՐԻԶՈՒՐ

Օյինբազովին մոտ գնալով անգճումը ինչոր ուզում Է ասի։

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, թաքուն։

Սուս կաց, տո, հարամզադա։

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, Մախլասովին։

Մե ասեք, ինչ Է պատահի, Է՛։

ՂՈՆԱՂՆԵՐԸ

Էլ ի՞նչ պետք Է պատահի՛լ Էր, բոչկումը մե դեվեր Էր ննգի։

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Տո՛, հեր օխնած, թե վուր մետի պետք է եկել էինք, բռնկեն ո՞ւր էիր
ննգնում: Դուն չէի՞ր վուր ինձ ասիր թե սհաթի 6-ին տանը կուլիմ: Խան
վուրդի ննգա, իան վուրթենը քու խաթիր: Ախար առանց ինձ ո՞ւր էիր
գալի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, շուրիքը թափ տալով:

Маленькая ошибка, Իսայի: 6-մեն մե չեթվերթ պակաս էր, դուս եկա հենց
գիդեի ճամբին կու ռաստ գաս էստի, եկա ինչրու էստի, հարցրի քիզ, ոս
сказали, что нету, էլ սիրտս չհամփիրից. ա՛յ, էս բռնկի վրա կանգնեցա ու
ուզում էի Մարգրիտին մե էլի լավ տեսնիմ, вдруг վուստս սլքվեցավ, դեվեր
ննգա բռնկեն:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Հեր օխնած, իմ ախչկա տեսնելու խաթիր, ո՞ւր էիր բռնկեն ննգնում,
համեցե՛ք դիվիր, աստուծ սիրիս բախշե միր
անքաղաքավարութենին: (Առանձին:) Շովին ձեռումս է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ничего, ինչ էլավ էլավ, մոռանանք, пожалуйста. (Իժում առանձին:) Всё для
тебя, милая Маргарита.

Գնում ին:

ՏԵՍԱՐԱՆ Բ

Հարուստ զարդարած սենյակ:

ՏԵՍԻԼ Ա

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, ՄԱԽԼԱՍՈՎ, ՄԻԱՄԻՏՈՎ

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, Միամիտովին:

Մարդ ի՞նչ բան ունենա քիզ պահ տա, հեր օխնած, մե քիչ վաղ կեհեիր,
պատվական կու բերեիր հիտտ, էլ էս խայտառակութիւնը չեր պատահի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վա՛, իս ի՞նչ միղ ունիմ վուր քու Մարգրիտի բաղդեմեն մե կես սհաթ
չկանաց մուլափ էր տվի ինձ իր տանը:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Да, ничего, մի նեղանա՛ք, ձեռս չկոտրեցի ու վուստս:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ, Մախլասովի ձեռք առնելով:

Բաշխե, пожалуйста, юս մեբաշ վախեցա. գուղիրը խիստ շատացիլ ին, ամա դուն էլ, հեր օխնած, մե ձեն կու հաների թե ո՞վ իս, Է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Да, стоит ли об этом говорить.

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Մախլաս, միր բարեկամութիւնը լավ չսկսվեցավ, ամա հույս առ աստված վուր լավ կու վիրջանա:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, Մախլասովին:

Դուն ինձ ասա՛, Էլի լա՞վ աչկով տեսար:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Վունցոր տեսիլ էի առուտեհան, Էլի Էնպես Էր:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Փեսա ջան, դուն Էստի հանգստացի մե քիչ, Էս սհաթիս գալիս իմ:

ԴՈՒՐԱ Է գնում:

ՏԵՍԻԼ Բ

ՄԼԱՑԱԾՆԻՐԸ, բացի ՕՅԻՆԲԱՉՈՎԸ

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ի՞նչ ասա՛վ, փեսա ջան, կոսե: Какой я ещё փեսա?

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վա՛, փեսեն ի՞նչ հանգի կուլի, մեկ քուչումս իս տեսի, մեկ Էլ ակոշկեմեն: Իս վուր նշնվում էի, Խոջի վանքումը բերին, Էնենց մեկ անցկացրին, քեփումս Էկավ, պրծավ գնաց, թե չէ, հեր օխնած, Էտենց ակոշկեմեն տնդղիլը ո՞վ կու թողնե, Էլի բաղդ ունիս, վուր Էտենց ռաստ Է Էկի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Да, Իսայի ջան, բաղտավուր իմ: Էլ ուշկ ու մտկեմես չի հիռանում Մարգրիտը: Ի՞նչ Էլավ, ի՞նչի դուս չէ գալի Մարգրիտը:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Հորես դուս գու քա, ի՞նչ իս շտապում, հեր օխնած, մուլափի դոնադնիրն Էլ մոդ ըլին, Է՛: Հիդ նստի Էստի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ղոնաղնիր ի՞նչ հարկավոր է էստի, էս գիշիր խո նշվանտեք չէ:

Մտնում են Էրկու ղոնաղ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, վեր է կենում. ճանչնում է:

Էս<...>

Մեկգմեկու ձեռնին տալի ու անուննիրը ասում ին:

ԳՐԻՔՈՒՐ

Չայ է տուն բերում, թավազա է անում դիփուկանցը, Գեվուրքն էլ սուխարի:

1-ԻՆ ՂՈՆԱՂ

Իսայի Պետրովիչ, ասում ին բամբակը խիստ է վեր ննգի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Իս ի՞նչ իմ հոգում, իս ինչ ունեի ծախեցի ու...

2-ՐԴ ՂՈՆԱՂ

Խոսքն էլ են է վուր ով փուղ ունի առնե ու պահեն:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, Մախլասովին:

Իս վուր քու տիղ ըլիմ, էս սիաթիս մե չուրս-հինգ հարուր թումնի բամբակ կու առնիմ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Չէ, իս բամբկումն ու բրթումը բան չունիմ:

2-ՐԴ ՂՈՆԱՂ, առանձին:

Բրթումն, ասում է, բան չունիմ, են կի չի գիդի, վուր իր բանը իստակ բուրթ է:

ՏԵՍԻԼ Գ

ՆՐԱՆՔ, ՕՅԻՆԲԱՉՈՎԸ

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ. տուն է գալի:

Ի՞նչ մշկու էլ իս նստած, փեսա՛ ջան:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Տո՛, մըշկու էլ կուլի, ավել էլ: Ասա տուն գան, էլի:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Այ, հորես դու գու քան, մե քիչ վախեցավ խիղճ Մարգրիտա, ի՞նչ գիդեր թե իր մարթացուն էր:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ղուրթ վուր իս վինովատ իմ: (Առանձին:) Бедная моя, Маргарита! (Օյինբազովին:) Բաղդավուր իս վուր էտպես սիրուն աղչիկ իս ունեցի: (Ղոնաղնիրը Միամիտովի անկճումը քչփչում ին:) Աբա, բաղտավուրը ավելի իս իմ վուր իմ կինքս հորեսի դենը դրա հիդ մետի պիտի անցկացնիմ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ. ղոնաղներուն:

Բաղդ ասա՛, ախպեր ու ասծու կամք:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Է՛, դուն ինձ հիմի իստակ սրտով ասա՛, փեսա ջան, խո դրուստ ուզում իս, վուր էստի էլ ասեկոսե չդու գա:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ի՞նչս ասում, это разве шутка?

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Իս էլի էտ իմ ասում փեսա ջան: Մեր իջրարն էնենց էլի վուր գաս էստի աղջկան տեսնիս, հավնիս ուզիս, չհավնիս չուզիս ու զարթնի միղ օջով չէ պետկ է գիտացիլ էր, էլի վուր իս միղավուր չիմ ու ոչով էլ չէր իմանա: Ամա իս ինչ գիտեի թե բոչկեն դեվեր կննգներ: Ձեն ու ձենի վրա, են երկու մարդն էլ վուր հինգ օթախի դենն էին վրահասու ելան էս բանին: Ամա իս էլի ազնիվ կու ժաժգամ քի մոտ չունքի դուն էլ ազնիվ տղաիս:

1-ԻՆ ՂՈՆԱՂ. Միամիտովին:

Ինչ է խոստովնեցնում:

2-ԴԴ ՂՈՆԱՂ

Բաժնքի վրա կուլին խոսում:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Է փեսա ու աներ, ինչ ամուրթ է վուր խոսին:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ. ձեռն առնում է Օյինբազովի:

Благодарю, ինչ իք ուզում ա՞սի:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Էլի Էն իմ ասում, փեսա ջան, վուր հանաք մասխարութին չէ, աղչկաս բեղնամ անիլը, քանի դու չէ եկի, Էլի վունց որ կուդիս կու վերջացնինք քու մոտ: Ամա թե դու եկավ ու իժում հիդ կանգնեցար, իստակ նրա բողազն Էլ դու կըկտորիս իմն Էլ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, առանձին:

Странно! (Օյինբազովին): Իս արմնում իմ Արտեմ Յակուլիչ, թե էտենց ինչի իս հիստ խոսում, կուլի իմքին պակասութին ունենա:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Չէ, ախպեր, ինչ աչկովտ տեսիլ իս ու անկճովդ իմացիլ իս Էլի Էն աղջիկն Է, ամա ինչ Էն մե տղեն մե բան արավ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ո՞վ:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

(Նրա անկճումը:)

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Հա՛, կու ճանչնամ:

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Հա՛, հենց նա, աղջկա հերն ու մերը հենց գիտեին թե Էն Է Էն սհաթին նշան պետք Է տա, ամա Էն անհավատը գդակը վիկալավ ու փախավ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ах, как это не благородно.

ՕՅԻՆԲԱՉՈՎ

Իս Էլ էտ իմ ասում, փեսա ջան, աչկիրս Էնդումեն դեսը կոտրվեցավ, Էլ ջիել տղի հավատալը դժվարացավ:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Помилуйте, Արտեմ Յակուլիչ, ի՞նչ իք ասում, իմ կինքեմեն իփրո հիշտ կու վիկալնիմ ձեռս, քանս Մարգրիտեմեն:

Օյինբագովը պաչ է անում նրան ու դուս է գնում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, մոտ է գնում Միամիտովի ու ղոնաղնիրու մոտ, նստում է ստոլի բոլորքը:

Հա, ինչ ի՞նչ ասում ես լադադա երգար:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ուրիշ ի՞նչ խոսելու ունիս, քու բանն իմ հիդ ասում սրանցը:

1-ԻՆ ՂՈՆԱՂ

Գիդենաս, փեսա, վուր լավ աղջիկ է ու լավ կնգութին կոնե քիզ:

Մախլասովը գլուխը վիր <է> բերում:

2-ԴԴ ՂՈՆԱՂ

Դեմքով էլ թաունծիրս աղջիկ է, էլի:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ. ձեռնով բոթում է նրան ու առանձին:

Այ, ախմախ թաունծիրսը վո՞ւրն է, թե մե երկու աղջիկ կան սիրուն, նա էլ վրա երիքն է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Իմ աչքումը, ախպեր, սրա պես սիրուն իսկի քաղքումը չկա էլ ու...

Շուռ է գալի իր ստաքանը վիր է կալում. երկու ղոնաղը Միամիտովի մոտ ուսիրքը վիր ին քաշում:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Իս վուր ձիզ ասում իմ, ասծու բան է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Մոտ է գալի նրանց մոտ. են սահաթվեց դուռը բաց է ըլում ու Օյինբագովը ձեռն բռնած Մարգրիտին դուս է բերում էնպես զուքած, ինչպես Գրիքուրը ասավ: Ղոնաղնիրը վիր ին կենում ու Միամիտովը ասում է Մախլասովին: Ա՛յ, հիդ մտիկ տու քու դուշինկեն էլ դուս էկավ:

ՏԵՍԻԼ Դ

ՆՐԱՆՔ, ՕՅԻՆԲԱԶՈՎԸ ու ՄԱՐԳՐԻՏԸ

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, ստաքանը վեր է դնում աջու ստոլի վրա ու էնդանցեվետ գլուխ է տալի Մարգրիտին: Նա էլ էնդանց գլուխ է տալի, ու Օյինբագովը նստեցնում է նրան դիվանի վրա առանձին:

В том же платъи, красотка моя.

**ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, մոտ է գալի Մախլասովի ձեռք բռնում է ու մոտ է տանում
Մարգրիտի մոտ:**

Արի, փեսա՛ ջան, աստուծ միասին ծերացնե ես քու հավնած
Մարգրիտիտ հիդ:

**ՄԱԽԼԱՍՈՎ, ձեռն առնում է Մարգրիտին. նա էլ վուր վիր է կենում
թեթեվ գլուխ է վեր բերում մեբաշ Մախլասովը ձեռք թողնում է ու
սախտ արած մնում է: Առանձին:**

Ах, աստուծ, что за перемена?! (Էլի հիդ է մտիկ առւմ:) Эй богы, ես նա չէ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, մոտ է գալի:

Վա, ի՞նչ իս անում հեր օխնած:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ես նա չէ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Վո՞ւնց թե նա չէ, գժվի՞լ իս:

Ղոնաղնիրը քչփչում ին: Գրիքուրն ու Գեվուրքն էլ ին քչփչում:

Օյինբազովը մոտ է գալի Միամիտովի մոտ մեկել կռնեմեն:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Հա՛, ի՞նչ է, սիվ կատու անցկացա՞վ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Տո՛, սիվ կատու կի չէ, ասում է, Մարգրիտը չէ:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, բարձր:

Ի՞նչս ասում, փեսա ջան, վո՞ւնց թե Մարգրիտը չէ, աբա սրանցը
հարցրու:

**ՄԱԽԼԱՍՈՎ, հիդ է մտիկ անում Էլի Մարգրիտի կուռը, անձին, աչքիրը
սրբելով:**

Երազում իմ, թե ես ի՞նչ բան է, не понимаю.

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Է, Էլավ փեսա ջան, մի՛ սպանի խիղճ աղջկաս, գնա կշտին նստի, նշանը
իրան տու:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Փետացածի պես մնում է, Օյինբագովն ու Միամիտովը զոռով ձեռք բռնում ին ու տանում ին Մարգրիտի կշտին նստեցնում ին:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Աստուծ անփոշմսելի ա՛նե:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ ու ՂՈՆԱՂՆԻՐ

Ամեն:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, լավ տնդդելով Մարգրիտին, մեբաշ վիր է թռչում:

Ну, хоть убейте меня, уаа նա չէ՛:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, մոտ է գալի:

Պարուն փեսա, դուն հանաք իս անում, թե դո՞ւրթ իս ասում:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Կուլի հանաքը դո՞ւք իք անում, իս իսկի հանաք չիմ անում:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Վուր հանաք չիս անում, արի նշանը տու, է՞լի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ի՞նչ, նշա՞ն, никогда!

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, յախեմեն բռնում է:

Իս քիզ համով ասում իմ, ախպեր, արի նշանը տու, թե խիլք ունիս, թե չէ դուն ինձ չիս ճանչնում, ինձ Արտեմ Յակուլիչ Օյինբագով կոսին:

1-ԻՆ ՂՈՆԱՂ

Արտեմ Յակուլիչ, ի՞նչ քաղաքավարութիւն է, էլի համով պրծնիք բանը:

Միամիտովն էլ մոտ է գնում մեկել կռեմեն Մախլասովի մոտ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Քու արիվը, լավ բան չիս անում. քիղք է խիղճ աղջիկը:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ա՛յ, խաթաբալա գուզիս, էս է: (Էս ժամանակ Գեվուրքը մող է գնում ստոլի մոտ ու Մախլասովի ստաքանը վիր է կալնում. Մախլասովը նրան

տեսնելով մերաշ ճակտին ձեռը խփելով ու Օյինբագովիմեն ազատվելով,
հարցնում է:) Послушай, послушай, էսօր վուր մե աղջիկա էղնեն գալիս
էիր, վո՞րդի է էն աղջիկը:

ԳԵՎՈՒՐՔ

Էնթի օթախումն է:

**ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, Էն սհաթին նշան է տալի նրան, վուր սուս կենա, ամա նա
չէ իմանում, Օյինբագովը ջգրեմեն ճակտին մուշտի է խփում:**

Վա՛, Էս մեկը մտես ննգավ:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Ի՞նչ աղջիկ, տո:

ԳԵՎՈՒՐՔ

Վա, միր աղջիկ պարունը, աղա:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Կորի, տո՛, հարամգադա:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, Օյինբագովին հիդ քաշելով:

Նատալիե՞ն:

ԳԵՎՈՒՐՔ

Հրամե՛լիս:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ах, вы машиники, разбойники, տո, ինձ Էստի՛ խափո՞ւմ իք:

**ՄԻԱՄԻՏՈՎ, մերաշ դուս է գնում, Օյինբագովը ձեռը բռնում է, վուր
չթողնե:**

Մե մուլափ, քո հորն օղորմի, է:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ

Արի ու էշը ցխեմեն հանե հիմի:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, շյապեն վիր է կալնում, ուզում է դուս գնա:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, դռանը ռաստ է գալի:

Մուլա՛փ, մուլա՛փ, ախալեր:

Չոռով Նատալիին տուն է բերում:

ՏԵՍԻՆ Ե ՈՒ ՎԵՐՋԻՆ

ՄԻԱՄԻՏՈՎԸ, ՆԱՏԱԼԻԵՆ ու ՄԱՑԱԾՆԻՐԸ

ՄԻԱՄԻՏՈՎ

Սրան խո չի՞ս ասում, ախպե՛ր:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ, ուրախանալով վրա է ննգնում Նատալիին ու փաթթվում է:

Այ, իմ ուզած աղջիկը:

Նատալիեն ծիկա է տալի, Մարգրիտը թուլանում է:

ՄԻԱՄԻՏՈՎ, ծնգան խփելով:

Վո՞ւնց թե քու ուզած աղջիկը է. ախմախ, ի՞նչ բեհսաբ նամաղուլ իս անում, սա խո իմ կնիկն է:

ՄԱԽԼԱՍՈՎ

Ի՞նչ, քու կնի՞կն է:

Էրկու ձեռով գլխին խփում է:

ՕՅԻՆԲԱԶՈՎ, առանձին:

Աստուծ գիդենա սաղ չի՛մ դուս թողնի:

Զ-ՐԴ ՂՈՆԱՂ

Ա՛յ, խաթաբալա՛: